

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Lilia Prisacari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

*Copacinschi Tudor XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX;*

*Copacinschi Cristian XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 10.10.2017 până la 30.11.2018;

Instanța de apel de la 20.12.2018 până la 13.11.2019;

Instanța de recurs de la 05.02.2020 până la 27.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30 noiembrie 2018, inculpatul Tudor Copacinschi a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub forma de 160 ore munca neremunerată în folosul comunității.

Prin aceeași sentință, Cristian Copacinschi a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecata în legătura cu efectuarea expertizelor.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, cet. Tudor Copacinschi, fiind membru de familie (cumnat) cu cet. Ion Rohac conform prevederilor art. 133¹ lit. b) Cod penal, la 19.08.2017, ora 22.00, a venit la domiciliul cet. Ion Rohac situat în XXXXX, ambii aflându-se în curtea casei, în urma unui conflict, l-a numit pe cet. Ion Rohac cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i demnitatea și pricinuindu-i suferințe psihice, ulterior i-a aplicat lovituri cu mâniile în diferite părți a corpului. Conform

raportului de expertiza judiciara nr.319-D din 14.09.2017, la Ion Rohac s-au depistat 3 echimoze pe față - la ochiul stâng, la nas, pe obrazul drept; hemoragii in conjunctiva ochiului stâng; fractura oaselor nazale, excoriații pe coate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară. Astfel, ca rezultat a acțiunilor nominalizate Ion Rohac s-a ales cu leziunile corporale ușoare ale integrității corporale, și cu suferințe psihice și prejudiciul moral.

Instanța de fond la fel a reținut că, Cristian Copacinschi este învinuit de organul de urmărire penală în aceia ca el, la 19.08.2017 în jurul orelor 22.00, împreună cu tatăl său Tudor Copacinschi, acționând cu intenție, au venit la domiciliul cet. Ion Rohac situat XXXXX, în urma unui conflict, care a apărut spontan, manifestând o vădită lipsa de stimă și respect față de unchiul său, și respectiv față de cumnatul său, l-a numit pe ultimul cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i demnitatea și pricinuindu-i suferințe psihice, ulterior in procesul conflictului l-au maltratat, lovindu-l cu mâinile și pumnii peste cap și peste tot corpul. Totodată, în acest răstimp, Cristian Copacinschi intenționat l-a lovit pe Ion Rohac cu picior în regiunea feței și a ochiului stâng. Conform raportului de expertiza judiciara nr.319-D din 14.09.2017, la examinarea medico-legala a lui Ion Rohac s-au depistat 3 echimoze pe față - la ochiul stâng, la nas, pe obrazul drept; hemoragii in conjunctiva ochiului stâng; fractura oaselor nazale, excoriații pe coate, care se clasează ca vătămare ușoară. Astfel, ca rezultat al acțiunilor nominalizate Ion Rohac s-a ales cu leziunile corporale ușoare ale integrității corporale și cu suferințe psihice și prejudiciul moral.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procuror prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-l recunoaște culpabil pe Cristian Copacinschi pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub forma de 2 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei în temeiul art.90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 2 ani. De asemenea, încasarea de la inculpații Tudor Copacinschi și Cristian Copacinschi în contul statului cheltuielile de judecată în mărime de 448 lei.

În susținerea celor solicitate, procurorul a indicat că, instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Cristian Copacinschi în comiterea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, a fost respins apelul declarat de către procuror ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel analizând materialele cauzei a conchis că, apelul declarat urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea sentinței instanței de fond ca fiind legală și întemeiată, reieșind din următoarele considerente.

În urma evaluării integrale a probelor, instanța de apel a conchis că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția inculpatului Cristian Copacinschi conform acuzării în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, după cum a fost înaintată învinuirea și a susținut poziția primei instanțe vinovăția acestuia nu este dovedită și acesta urmează a fi achitat.

Astfel, instanța de apel a constatat că probele administrate în respectiva cauză penală nu demonstrează vinovăția lui Cristian Copacinschi, iar poziția instanței se bazează pe declarațiile lui Cristian Copacinschi, inculpatului Tudor Copacinschi, declarațiile părții vătămate Ion Rohac și de declarațiile martorilor Aurelia Rohac, Victor Cojocari.

Situația de neconstatare a vinei inculpatului în faptele incriminate se confirmă prin elementele de fapt dobândite din înscrisurile și rezultatele actelor procesuale petrecute pe caz, conținute la materialele cauzei penale care au fost cercetate în ședința instanței de apel, și anume: plângerea din 25.08.2017 depusă de Ion Rohac (f.d.4); raportul de constatare nr.660 din 21.08.2017 (f.d.14-16); raportul de expertiză judiciară nr.319 D din 14.09.2017 (f.d.21-22); procesul-verbal de confruntare din 18.09.2017 între Ion Rohac și Tudor Copacinschi (f.d.49-51); procesul-verbal de confruntare din 18.09.2017 între Ion Rohac și Cristian Copacinschi (f.d.53).

Astfel, infracțiunea incriminată a fost constatată ca comisă de Tudor Copacinschi, tatăl inculpatului Cristian Copacinschi, totodată poliția a fost anunțată de Ion Rohac indicând că a fost lovit doar de către Tudor Copacinschi, și nu și de către Cristian Copacinschi.

Partea vătămată Ion Rohac atât în ședința instanței de apel, cât și în ședința instanței de fond a susținut că fiind audiat inițial doar a presupus ca a fost lovit și de Cristian Copacinschi, dar de fapt nu a fost lovit de către ultimul, ci de către Tudor Copacinschi, relații ostile avea doar cu Tudor Copacinschi, căruia i-a expediat mesaje, declarații care sunt sprijinite și prin declarațiile inculpaților Cristian Copacinschi și Tudor Copacinschi, cât și de martorul ocular Victor Cojocari, care a declarat că Cristian Copacinschi nu l-a lovit pe Ion Rohac, ultimul fiind lovit de Tudor Copacinschi, precum și prin informația furnizată la poliție personal de Ion Rohac la 19.08.2017 precum că a fost bătut de Tudor Copacinschi.

Totalitatea probelor cercetate de către instanța de fond și de apel nicidecum nu confirmă temeinicia învinuirii aduse lui Cristian Copacinschi, nefiind prezentate pe

cauza suficiente probe pertinente, concludente și utile, care pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare în faptele incriminate în privința inculpatului.

Astfel, instanța de apel a respins alegațiile procurorului privind ilegalitatea achitării inculpatului, fiind pur declarative, deoarece nu s-a stabilit ilegalitatea sentinței de achitare a inculpatului Cristian Copacinschi.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, nu pot fi reținute nici argumentele aduse de procuror precum că instanța de judecată a dat o apreciere incorectă a probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Cristian Copacinschi în comiterea infracțiunii incriminate, că instanța eronat a interpretat declarațiile părții vătămate Ion Rohac, date în cadrul ședinței, schimonosindu-le, deoarece nu s-a stabilit denaturarea sensului declarațiilor părții vătămate.

Totodată, instanța de apel a respins ca declarative alegațiile procurorului precum că, martorul Aurelia Rohac a declarat că soțul acesteia a fost agresat de către ambii inculpați, or, martorul a declarat că „(...) a ieșit afară soțul era la pământ, Tudor Copacinschi și Cristian Copacinschi l-au ridicat, martorii vecinii care erau în curte i-au spus că soțul a fost bătut, dar cine l-a bătut ea nu cunoaște”, aceste declarații de fapt dezvinovățesc inculpatul și nicidecum nu dovedesc vina inculpatului în faptele incriminate.

Instanța de apel a respins afirmațiile invocate de procuror în apel cu referire la declarațiile martorului din partea apărării Ion Rohac, deoarece declarațiile martorului respective nu confirmă vinovăția inculpatului Cristian Copacinschi în fapta incriminate, ultimul nefiind la fața locului la momentul comiterii.

La fel, instanța de apel a respins afirmațiile invocate în apel, că instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate de procuror, ignorând probele ce confirmă vinovăției inculpatului Cristian Copacinschi în săvârșirea infracțiunii incriminate, ca nu s-a expus asupra probelor, nu le-a apreciat, ori le-a apreciat eronat, că instanța a omis să dea aprecierea procesului-verbal de confruntare între partea vătămată și bănuitul Tudor Copacinschi, potrivit căruia partea vătămată a confirmat în prezența bănuitului Tudor Copacinschi că a fost bătut de ambii inculpați, menționând că susține declarațiile date în cadrul urmăririi penale și expuse în plângere prin care a solicitat tragerea la răspundere penală a inculpaților, deoarece declarațiile conținute în procesul-verbal de confruntare nu sunt confirmate prin probele cercetate, aceste declarații nu sunt confirmate nici de partea vătămată Ion Rohac, astfel ca cele relevate din procesul-verbal de confruntare de sine stătător nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului Cristian Copacinschi.

Instanța de apel a respins ca afirmative și invocarea acuzării cu referire la raportul de expertiza judiciară nr.319-D din 14.09.2017, că se constată că în cadrul

confruntării Tudor Copacinschi a declarat, ca l-a lovit pe Ion Rohac doar o dată peste față cu palma și de doua ori cu piciorul în regiunea spatelui, deoarece în sensul dat concluziile raportului nu confirmă vinovăția anume a inculpatului Cristian Copacinschi.

De asemenea, instanța de apel a respins alegațiile procurorului precum că, instanța a omis să dea apreciere faptului că corespondența obscenă care a avut loc între toți trei participanți conținea mesaje inclusiv și din partea inculpatului Cristian Copacinschi, ceea ce confirmă complicitatea nemijlocită și acestuia la ultimul conflict, ca la f.d. 63-64 este anexat procesul-verbal de ridicare a screen-urilor anume de la Cristian Copacinschi, fiind cu caracter de declarație în circumstanțele stabilite pe caz, mai ales că acuzarea nici nu a solicitat cercetarea acestor înscrisuri, totodată partea vătămată Ion Rohac a declarat în cadrul ședinței judiciare, că a scris mesaje doar lui Tudor Copacinschi.

Instanța de apel a respins solicitarea procurorului de încasarea de la inculpați în beneficul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 448 lei, deoarece cu referire la inculpatul Cristian Copacinschi, acesta a fost achitat, iar cu privire la inculpatul Tudor Copacinschi instanța de apel a menționat că în scopul stabilirii adevărului în cauză, în faza de urmărire penală a fost efectuată expertiza judiciară cu suportarea cheltuielilor în suma de 320 lei și raportul de constatare medico-legală din 21.08.2017 cu cheltuieli în suma de 128 lei, acestea fiind cheltuieli suportate în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel, în cazurile dispunerii expertizei de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum a solicitat acuzarea.

5. Împotriva deciziei declară recurs ordinar procurorul, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

Procurorul invocă același argumente indicate și în cererea de apel, solicitând condamnarea inculpatului Cristian Copacinschi învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal.

În motivarea celor solicitate, acuzatorul de stat indică că instanțele de fond au interpretat eronat probele administrate de către acuzare, or, acestea confirmă fără dubii vinovăția inculpatului.

Mai mult decât atât, recurentul solicită încasarea de la inculpați în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei, or, temeiul juridic fiind vinovăția acestora de comiterea infracțiunii imputate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei, motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

Autorul recursului susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, indicând că instanțele ierarhic inferioare au apreciat probele unilateral în favoarea inculpatului Cristian Copacinschi, însă cummul de probe administrat de către acuzare demonstrează vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate inculpatului.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind nrvinovăția lui Cristian Copacinschi în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, motivându-și decizia în acest sens în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Art. 6 din Convenția europeană cu privire la drepturile omului, impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă

instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței*).

De asemenea, instanța de recurs subliniază că, procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept.

Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare.

Cu referire la solicitarea procurorului de a încasa de la inculpați cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei în contul statului, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu

reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpaților în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 448 lei, cheltuieli suportate în urma efectuării raportului de expertiză judiciară nr. 319/D din 14 septembrie 2017.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Lilia Prisacari, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Copacinschi Tudor XXXXX și Copacinschi Cristian XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **01 iulie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan